

Drugsvrije scholen of drugsvrije leerlingen?

Vier middelbare scholen in Rotterdam vragen hun leerlingen een urinemonster af te staan, aldus Tjeerd Agema in het Algemeen Dagblad (24/11/2008).¹ Doel is te controleren of ze drugs gebruiken. Wethouder Geluk (CDA) wil deze drugscontroles naar alle scholen uitbreiden. Wietsporen blijven drie dagen in het bloed zitten, zegt de wethouder, maar leerlingen die positief scoren worden niet gelijk van school gestuurd. De school biedt hun hulp aan en bovendien worden de ouders ingeschakeld. Zolang ze geen misdaden hebben begaan, mogen leerlingen zo'n drugstest weigeren, maar daar kan de school wel consequenties aan verbinden.

In deze proeffase worden verscheidene varianten uitgetoet. Op één van de vier scholen worden alle leerlingen periodiek getest. Maar ook steekproefsgewijze controles worden overwogen, al dan niet gericht op leerlingen van wie vermoed wordt dat ze drugs gebruiken.

1. Drugsvrije scholen!

Van middelbare scholen (of meer in het algemeen: scholen met minderjarige leerlingen) mag worden verwacht dat ze tegengaan dat hun minderjarige leerlingen in de schoolgebouwen of op de schoolterreinen in het bezit van drugs zijn. De school neemt tijdens schooltijd de verantwoordelijkheden van de ouders over (in loco parentis). En namens de ouders moet zij er dus voor zorgen dat leerlingen tijdens schooltijd niet in contact met drugs kunnen komen. Het is dus verdedigbaar dat scholen hun minderjarige leerlingen op drugsbezit controleren en aangetroffen drugs confisqueren.²

Ook is het verdedigbaar dat men drugs confisqueert die in het bezit van *meerderjarige* leerlingen worden aangetroffen, gezien het risico dat deze (al dan niet tegen betaling) in het bezit van minderjarige schoolgenoten komen. In dat opzicht zijn er goede redenen om de *leerkrachten* aan dezelfde controles op drugsbezit te onderwerpen.

2. Alcohol is een drug

Aangezien alcoholconsumptie niet minder schadelijk is dan drugsgebruik, zeker voor jongeren onder de 16 jaar, dient voor 'drugsvrije scholen' te worden gelezen: alcohol- en drugsvrije scholen.³

3. Leerplichtwet

Minderjarige leerlingen vallen onder de leerplichtwet. Wie spijbelt, krijgt met de leerplichtambtenaar en met justitie te maken. Er is iets voor te zeggen een scherpere definitie van spijbelen in te voeren, waarbij het niet alleen om fysieke aanwezigheid gaat, maar ook om de vraag of de leerling bij zinnen is. Leerlingen die aangeschoten of stoned of slapend in de klas worden aangetroffen, kunnen dan als spijbelaars worden bestempeld. Het is verdedigbaar dat zij aan een alcohol- of drugstest onderworpen worden als het ernstige vermoeden bestaat dat hun 'afwezigheid' (c.q. hun storend gedrag) daaraan te wijten is. Daarbij is niet van belang op welk tijdstip de intoxicatie is ingetreden. Het doorslaggevende criterium is of de leerling bekwaam is de lessen te volgen.

4. Leerplicht is ook leerrecht

Wie aan de leerplicht onderworpen is, mag verwachten dat hij (zij) adequaat onderwijs krijgt. Dat is z'n goed recht. In § 1 werd de stelling geponoerd dat een drugsvrije school erop moet toezien dat ook de leerkrachten op school geen drugs in bezit hebben. Aansluitend bij § 3 kunnen we nu de stelling poneren dat ook leerkrachten moeten worden aangepakt als ze aangeschoten of stoned of slapend worden aangetroffen bij de vervulling van hun onderwijstaken. Zo'n 'spijbelende' leerkracht moet even hard worden aangepakt als de 'spijbelende' leerling, en eigenlijk nog harder, gezien de voorbeeldfunctie die hij of zij jegens leerlingen te vervullen heeft.

5. Drugsvrije leerlingen?

Het lijkt erop dat de Rotterdamse wethouder niet alleen leerlingen wil aanpakken die stoned op school zitten, maar alle leerlingen die zich op enig moment in de week aan recreatief drugsgebruik bezondigd hebben. Deze inbreuk op de privacy druist tegen alle waarden van onze rechtsstaat in. De Nationale Kinderombudsman zal het nog druk krijgen.⁴

Wes Holleman
weblog onderwijs 25-11-2008
<http://www.onderwijsethiek.nl>

>>> eindnoten >>>

¹ http://www.ad.nl/rotterdam/stad/2795645/Scholen_testen_leerlingen_op_drugs.html.

² Zo berichtte De Stentor (19/11/2008) dat het Korps Landelijke Politiediensten op [verzoek van?] twee Steenwijkse middelbare scholen met een drugshond de jassen en kluisjes van leerlingen gecontroleerd heeft. Er werd niets gevonden. Maar wel een hulpmiddel om wiet te vermalen. Er wordt niet bericht of dat hulpmiddel geconfisqueerd is [hetgeen in mijn optiek niet door de beugel zou kunnen, zie § 5]. URL: <http://www.destentor.nl/regio/nwoverijssel/4068162/Drugshond-in-actie-op-scholen.ece>. Zie ook mijn eerdere postings, waarin het vooral over de vraag ging of drugsbezit-op-school geverbaliseerd en ge-criminaliseerd moet worden:

<http://www.onderwijsethiek.nl/?p=107>, <http://www.onderwijsethiek.nl/?p=110>,
<http://www.onderwijsethiek.nl/?p=187>, <http://www.onderwijsethiek.nl/?p=237>,
<http://www.onderwijsethiek.nl/?p=264>, <http://www.onderwijsethiek.nl/?p=401>.

³ Zie ook de column van Aleid Truijens (24/11/2008):

http://extra.volkskrant.nl/opinie/artikel/show/id/2011/Een_drinkend_kind_doet_%91gezellig%92_mee.

⁴ <http://www.onderwijsethiek.nl/?p=550>.